

Det foregår en kamp!

Ja, vi vet om mange kriger, det er jo stadig krig et eller flere steder i verden. Vi vet ikke alltid hva de handler om, men vi håper at de involverte vet hva de dreper og dør for. Men det er ikke krigen i Irak, eller Palestina, eller den ennå ikke avsluttede krigen i Afghanistan, eller krigen mot sulten i Etiopia, eller mot SARS i Kina, eller kampen for frihet i alle åpenlyse og skjulte diktaturer i verden. Det er heller ikke kampen mot fattigdom og for en ny verdensordning jeg tenker på. Det foregår en kamp hele tiden – overalt, også her hos oss. Ikke minst her i Norge og i Vesten ellers foregår denne kampen. Den er kamp om vår bevissthet, om våre tanker, om vår indre frihet. Og utfallet av alle de ytre kampene er avhengige av denne bevissthetskampen. Det er vårt menneskebilde og vårt menneskeverd som er under angrep. Vår evne til å skjelne rett fra galt og godt fra ondt er under stadige angrep fra en impuls som sier til oss at «Hensikten helliger midlet» eller «Du kan ikke gjøre noe med det, så bare godta det». Slik oppdager jeg til min forskrekkelse at jeg i min følelse er på gli mot å godta USAs krigføring i Irak, for «kanskje det kommer noe godt ut av det.» Slik jeg allerede har glemt Afghanistan, glemt alle lidelsene, på grunn av noen bilder av kvinner i hovedstaden som kastet burkaen. Når jeg nå hører om kaos i Afghanistan, når det liksom ikke inn. En bekvemmelig bevissthetssøvn er i ferd med å inntre som beskyttelse mot den smertefulle avmaktfølelsen.

Det er presserende viktig i vår tid å finne en måte å kjempe denne kampen på. For det er en utmattelseskrig. Det er en krig med ord og bilder, en stadig manipulering for å få oss til å gi opp, å godta status quo – «den urett som ikke rammer meg selv». Men vi tar feil! Den rammer oss også! For hvert eneste menneske som skjødesløst blir offer for politiske eller økonomiske interesser, blir vårt eget menneskeverd kastet vrak på. Det er ikke bare skudd mot sivile i Irak, det er skudd mot selve menneskeligheten. Mennesket i meg er blitt fullt av hull denne vinteren. Og gjennom disse kule- og bombehullene hvisker og blåser avmaktens vind.

Det var noe mektig, monumentalt med krigen mot Irak, noe all motstanden også var et uttrykk for. Dette monumentale, nærmest symbolske ble forsterket gjennom bilder av et ødelagt nasjonalmuseum i Bagdad. Et ukjent antall kunstskatter fra sivilisasjonens vugge er knust eller stjålet. Det ble et sterkt bilde av angrepet på selve det menneskelige, kulturen. Ja det dreier seg om en sivilisasjonskrig. Ikke en krig mellom forskjellige sivilisasjoner, men en krig om sivilisasjon

eller kultur overhodet.

Hvem er egentlig fienden? Noen forklarer at det er Saddam Hussein, mens andre mener det er George W. Bush eller de som står bak ham. Noen mener til og med at det er muslimene som er fienden, eller jødene, eller amerikanerne. Står vi overfor en islamistisk konspirasjon som vil erobre hele verden gjennom selvmordsterror og hellig krig? Eller står vi overfor en jødisk-amerikansk konspirasjon som vil legge hele verden under seg ved hjelp av sin overlegne militære og økonomiske makt? Eller står vi overfor en stilltiende overenskomst mellom disse to partene, som vil gjøre verden til et åsted for enda mer hevn, hat og polarisering enn det vi har sett til nå, hvor vi alle dypest sett blir ofre i en uforsonlig krig som blir kjempet i avsyndig vanvidd til siste mann og kvinne.

Ja, det er et dystert perspektiv, og satt på spissen, men jeg tror det er dette siste kampen står om. *Noen vil ha hat og krig*. Noen vil fortelle oss at: «'De andre' er farlige; de truer vårt levevis, våre verdier, vårt forbruk, vår glede og vår sanne religiøsitet, 'de andre' vil gjøre verden til et ondt, ugudelig sted å leve». Men vi tror ikke på dem! Vi nekter tro på et slikt menneskebilde. Vi tror ikke at amerikanerne er gale, triggerhappy cowboyer som vil innføre sine villvest-lover – skyt først, spør etterpå – overalt i verden. Vi tror ikke at araberne er farlige fundamentalister som truer vår frihet. Og selv om vi av og til ser levende representasjoner av disse fordømmene, vil vi ikke rette blikket mot dem og fortvile; vi vil holde oppe et annet bilde av mennesket.

Vi vil holde opp et bilde av mennesket som kjemper for erkjennelse, som prøver å overskride sine egne grenser. Mennesket som er ukuelig i sin søken etter sannhet og menneskelighet, som er oppriktig og ubestikkelig. Opp mot det skremmende bildet vi har fått av USA den siste tiden, vil vi la representanter for en helt annen – men tvers i gjennom amerikansk – frihetsimpuls komme til orde. Og opp mot bildet av den fanatiske muslimen vil vi sette bildet av den reflekterte intellektuelle araberer. Opp mot bildet av en kamp mellom kulturene vil vi holde bildet av det universelle mennesket, som finner seg selv i den andre og ser på den andre ikke først og fremst som tilhørende en gruppe, religion, nasjon, rase, men som menneske. Og mennesker med denne bevisstheten har et hjem overalt i verden. Vi lar dette sitatet om identitet fra araberer Ali Harb¹ stå som et motto for Cogito 6.

For redaksjonen, Rigmor Haugen Jensen

Jeg er ikke bare en muslimsk araber, men også en kristen,
fordi jeg tror at rettferdigheten og sannheten inkarneres i mennesket,
og jeg er jøde, for jeg tror at også jeg er individuelt utvalgt,
og greker, for jeg filosoferer,
og franskmann, for jeg ble utdannet med fransk kultur²,
og buddhist, for jeg lengter etter å tilintetgjøre meg selv i det jeg elsker,
og før alt dette var jeg en kjetter,
for hele livet forfører meg til å krysse alle grenser,
derfor er min identitet utvidet til å omfatte mange identiteter,
jeg trenger dem alle for å oppleve tilværelsen
som et grenseløst menneske

Noter

1 Gjendiktet av Walid al-Kubaisi. Sitatet er fra et essay om identitet, trykt i det arabiske tidsskriftet *Mawakif*, London 1992.

2 Dvs, med opplysningstidenes og den franske revolusjons idealer.